

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
SILVIO CAMILLERI**

Seduta ta' l-10 ta' Mejju, 2013

Numru 315/2012

**Il-Pulizija
[Spettur Frank Anthony Tabone]
Vs
Paul Cassar**

Il-Qorti,

1. Rat l-imputazzjoni dedotta kontra l-appellat Paul Cassar, ta' 51 sena, iben Anthony u Josephine nee' Caruana, imwieled Rabat, Għawdex, nhar id-19 ta' Ġunju 1960, residenti No. 10, Bellair, Triq Għajn Mhelhel, Żebbuġ, Għawdex u detentur tal-karta ta' l-identita' bin-Numru 36160G quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

2. Nhar l-4 ta' Ġunju, 2010, ġewwa Triq Gedrin, Rabat, Għawdex u f' diversi postijiet oħra fil-gżira ta' Għawdex għal ħabta tal-10:30 ta' filghodu:-

1. Ġiegħel annimali jsofru wġieħ, tbatija jew dwejjaq mingħajr bżonn meta għasafar u fniek tħallew mingħajr ilma u ikel fi spazju limitat u b'livell baxx ta' igiene.

2. U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi naqas meta żamm għandu jew qabel li jżomm għandu annimali u ma kienx responsabbli biżżejjed għat-trattament xieraq tagħhom.

3. Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tat-22 ta' Mejju, 2012 li biha l-ewwel Qorti ddikjarat li mill-provi kif prodotti ma jirriżultawx li l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront tal-imputat ġew sodisfaċentement pruvati u għaldaqstant, fuq nuqqas ta' provi, il-Qorti illiberat lill-imputat mill-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront tiegħu.

4. Rat ir-rikors tal-appell tal-Avukat Ġenerali pprezentat fid-19 ta' Ġunju, 2012 li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti sabiex, wara li tkun semgħet il-provi ammissibbli skont il-liġi, jogħgobha tħassar u tirrevoka s-sentenza appellata u minflok issib lil Paul Cassar ħati tal-imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu skont il-liġi u tinfliggi fuqu dik il-piena idonea skont il-liġi.

5. Rat l-atti kollha tal-kawża inklużi id-depożizzjonijiet tal-persuni li xehedu quddiemha u n-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet, semgħet lill-partijiet jittrattaw l-appell permezz tal-avukati tagħhom.

6. Il-fatti fil-qosor ta' dan il-każ kif irriżultaw s'issa mill-provi mismugħa huma kif ġej:

Fl-4 ta' Ġunju 2010 żewġ impjegati mad-Dipartiment tal-Ħarsien u tal-Annimali marru jagħmlu spezzjoni f'Għawdex u hemm fost inħawi oħra spezzjonaw il-*pet shop* bl-isem ta' Cassar Pet Shop, fi Triq Għedrin, Rabat. Hemmhekk sabu trakk fit-triq li fuqu kien hemm xi friek u gaġeġ iffullati bl-għasafar li kienu neqsin mill-ilma u ikel u neqsin ukoll mill-iġene.

7. L-aggravji tal-Avukat Ġenerali appellant jikkonsistu filli jirritjeni li l-ewwel Qorti ma kienetx kompetenti sabiex tiddeciedi l-każ peress li l-piena erogabbli f'każ ta' sejbien ta' ħtija għar-reat dedott kienet teżorbata mill-kompetenza tagħha u li l-ewwel Qorti għamlet enuncjazzjoni żbaljata jew inkompleta tal-liġi.

8. Fil-kors tal-proċeduri fl-appell l-appellant Avukat Ġenerali talab li jiġi awtorizzat jippreżenta dokument tal-Kabinet tal-Ministri konsistenti f'Memorandum mibgħut mis-Segretarju Parlamentari u ndirizzat lis-Segretarju tal-Kabinet rigwardanti *An Act to amend various laws*

(*omnibus Act*) (fol. 57) u dan peress li l-istess dokument jista', skont l-appellant, jixhet xi dawl fuq l-interpretazzjoni korretta tal-artikolu 45 tal-Kap 439 tal-Liġijiet ta' Malta li minnu jiddependi l-ewwel aggravju tal-appell tiegħu dwar il-kompetenza o meno tal-ewwel Qorti sabiex tiegħu konjizzjoni tal-każ.

9. FI-1 ta' Marzu 2013, wara li saret it-trattazzjoni, bil-miktub u orali, tal-punti in kwistjoni l-appell tħalla għas sentenza fuq l-istess punti u cioe' il-producibilita' tal-memorandum in kwistjoni u l-eċċezzjoni tal-inkompetenza tal-ewwel Qorti.

Ikkunsidrat,

Dwar il-producibilita' tal-Memorandum għall-għan mitlub

10. Il-Memorandum li qiegħed jitlob il-produzzjoni tiegħu l-Avukat Ġenerali jikkonsisti f'dokument pprezentat lill-Kabinet mis-Segretarju Parlamentari responsabbli sabiex jispjega lill-Kabinett l-għanijiet u l-kontenut ta' Abbozz ta' Liġi li jemenda diversi liġijiet, fosthom l-artikolu 47 tal-Kap. 439 li jipprovdi għar-reat li minnu gie liberat l-imputat appellat u li mill-parti relevanti tas-sentenza appellata qiegħed jappella l-Avukat Ġenerali.

11. Qabel xejn tajjeb li wieħed jirrileva li d-dokument in kwisjoni huwa dokument tal-Kabinet u in kwantu tali huwa wieħed privileġġjat skont id-dispożizzjoni tal-artikolu 637(4)(b) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili u għalhekk bñala regola ma hux produċibbli kif previst fl-artikolu 637(3) tal-istess Kodiċi liema dispożizzjonijiet huma applikabbli għall-proċeduri kriminali bl-artikolu 520(1)(e) tal-Kodiċi Kriminali.

12. Fit-tieni lok, id-dokument in kwistjoni huwa dokument li l-pubbliku ma għandux dritt ta' aċċess għalih sabiex ikun jista' jagħmel użu minnu sabiex jillumina ruħu dwar l-interpretazzjoni ta' xi liġi partikolari. Għalhekk ma jkunx ġust u anqas ekwu li liġi, b'mod partikolari liġi ta' natura penali li jista' jkollha konsegwenzi serji fuq il-membri tal-pubbliku mhux biss in kwantu xxekkel il-liberta' ta' azzjoni tagħhom iżda in kwantu tesponihom għal privazzjoni ta'

wieħed mid-drittijiet fundamentali tagħhom, u ċioe' l-liberta' personali tagħhom, tiġi interpretata minn din il-Qorti bil-benefiċċju ta' dokument li għalih il-pubblku milqut mil-listess liġi ma kellux dritt ta' aċċess.

13. Din il-Qorti qiegħdha għalhekk tirrespingi t-talba tal-appellant għall-produdzzjoni tad-dokument imsemmi.

Dwar il-kompetenza tal-ewwel Qorti

14. L-artikolu 45 tal-Kapitolu 439 ġie riprodott piuttost korrettement u fedelment, anki mil-lat ta' *formatting*, mill-appellat fin-nota ta' osservazzjonijiet tiegħu tal-11 ta' Jannar 2013 u qiegħed ukoll jiġi replikat hawn taħt forsi b'aktar preċiżjoni:

“ **45.** (1) Kull persuna li tikser id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att jew ta' xi regolamenti magħmula taħtu, meta tinsab ħatja:

(a) fuq l-ewwel kundanna, teħel multa ta' mhux inqas minn ħames mitt euro (€500) iżda mhux aktar minn tletin elf euro (€30,000);

(b) mat-tieni kundanna jew kundanna sussegwenti, teħel multa ta' mhux inqas minn erbat elef euro (€4,000) iżda mhux aktar minn ħamsin elf euro (€50,000),

jew priġunerija għal perjodu ta' mhux iżjed minn sena, jew dik il-multa u l-priġunerija flimkien.”

15. L-appellant Avukat Ġenerali jsostni li l-ewwel Qorti ma kellhiex il-kompetenza neċessarja biex tiegħu konjizzjoni tal-kawża peress li r-reat addebitat lill-appellant kien soġġett għall-piena tal-multa jew priġunerija għal perjodu

ta' mhux iżjed minn sena, jew dik il-multa u l-priġunerija flimkien. L-Avukat Ġenerali jsostni li l-piena alternattiva ta' priġunerija ta' mhux iżjed minn sena hi erogabbli kemm jekk ir-reat isir l-ewwel darba kif ukoll jekk l-imputat ikun reċidiv u għalhekk il-Qorti kompetenti f'kull każ hi l-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti Istrutturja peress li l-piena teċċedi s-sitt xhur priġunerija.

16. In sostenn tal-pożizzjoni tiegħu l-Avukat Ġenerali jiġbed l-attenzjoni għall-fatt li l-kliem "jew priġunerija għal perjodu ta' mhux iżjed minn sena, jew dik il-multa u l-priġunerija flimkien" jinsabu fi tmiem is-subartikolu (1) separati kemm mill-ewwel kif ukoll mit-tieni paragrafu tiegħu.

17. L-imputat appellat, minn naħa l-oħra, jsostni li l-piena ta' priġunerija hija komminata biss fl-eventwalita' li l-persuna imputata tkun reċidiva fir-reat taħt l-artikolu 45 u ma hix applikabbli fl-eventwalita' li l-persuna imputata tkun qed tinsab haġta għall-ewwel darba.

18. In sostenn tal-pożizzjoni tiegħu, għalkemm jikkonċedi li s-subartikolu in kwistjoni seta' ġie redatt aħjar, speċjalment in kwantu għat-tqassim tal-paragrafi tiegħu, l-appellat jissenjola li minnufih fi tmiem il-paragrafu (b) tas-subartikolu (1) hemm "*comma*" u mhux "*semi-colon*" kif wieħed jistenna li jsib li kieku l-piena ta' priġunerija fi tmiem is-subartikolu kienet intiza li tkun applikabbli għaż-żewġ paragrafi. L-appellant jagħmel ukoll konfront ma' dak li għamel il-leġislatur fil-każ ta' dispożizzjonijiet legali oħra sabiex ikompli jissostanza l-interpretazzjoni tiegħu.

19. Il-Qorti tistqarr b'ebda eżitazzjoni ta' xejn li l-istruttura tas-subartikolu in kwistjoni inekwivokabilment twassal għall-konklużjoni li l-piena alternattiva ta' priġunerija stabbilita fl-istess subartikolu hi komminata għaż-żewġ sitwazzjonijiet previsti fil-paragrafi (a) u (b) u cioè' kemm għal min jinstab haġti l-ewwel darba kif ukoll għal min ikun reċidiv. Din il-konklużjoni temerġi b'mod lampanti mill-fatt li l-frazi rilevanti tinsab diżġunta mill-paragrafu (b) u minflok tinsab allineata mas-subartikolu intier li jfisser li l-

istess kliem jikkwalfika s-subartikolu kollu u mhux biss xi parti minnu.

20. Minn barra hekk, kull tentattiv sabiex tiġi inferita konkluzjoni xort'oħra li tipprova tillimita l-kliem imsemmi għall-paragrafu (b) jirrendi inutilment komplessa l-istruttura tal-istess subartikolu. Kieku l-leġislatur ried li l-piena alternattiva ta' prigunerija tkun ristretta għall-paragrafu (b) seta' jagħmel dan faċilment billi l-istess kliem jinserih u jintegrah direttament fi tmiem l-istess paragrafu. Ma hemm ebda raġuni valida loġika jew lingwistika għala, jekk il-leġislatur ried li l-frazi in kwistjoni tkun ristretta għall-paragrafu (b), minflok jintegrha fl-istess paragrafu jagħti senjalazzjoni kompletament kontrarja billi joftomha minnha.

21. Dan hu biżżejjed sabiex din il-Qorti ma jkollha l-anqas l-iċken dubbju li l-piena alternattiva ta' prigunerija hi komminata kemm għal min jikser il-liġi għall-ewwel darba kif ukoll għal min ikun reċidiv fir-reat. L-ispekulazzjoni tergiversiva, għalkemm inġenjuża, tad-difiża sabiex tipprova tikkonvinċi lill-Qorti bil-kuntrarju ma tipperswadi xejn lil din il-Qorti.

22. Raġġunta l-konkluzjoni msemmija l-konsegwenza inevitabbli hija li, tenut kont tal-fatt li ma jirriżultax li l-ewwel Qorti ottemprat mal-artikolu 370(4) tal-Kodiċi Kriminali, ir-reat *de quo* jgħib piena li taqbeż il-kompetenza tal-ewwel Qorti bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali.

23. Dan ifisser li għat-tenur tal-artikolu 428(1) tal-Kodiċi Kriminali din il-Qorti għandha tħassar is-sentenza appellata u tibgħat l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati sabiex tipproċedi skont il-liġi.

Għaldaqstant, din il-Qorti tilqa' l-appell tal-Avukat Ġenerali, tħassar is-sentenza appellata u tibgħat l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati biex tipproċedi skont il-liġi.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----